

TAPOLCZAI LAPOK

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A szerkesztőség:
Wallner-féle ház, a tó partján, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Felelős szerkesztő:
KOLLÁNYI ÖDÖN.
Kiadó és laptulajdonos:
LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre
2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: Egy hasábos petitsor egyszeri közlésnél 8 f.
többszöri közlésnél 6 fillér. Apró hirdetés lappal együtt egész
évre 16 korona. — Nyílt-tér: petitsora 40 fillér.

Aesthetikai nevelésünkről.

A XX. század mezsgyéjén haladva, visszapillantva a különböző művelt nemzetek élettörténetében, meggyőződhetünk arról, hogy a művészetek az általános műveltségnek egyik fontos elemét alkotják.

Sajnosan tapasztalhatjuk azonban, hogy művészeti közizlésről nálunk még alig lehet szó. Műértő közönségünk alig van. Ebben az irányban nagyon is elmaradtunk a nyugat műveltsége mellett. Így Franciaországban, Olaszországban, Angliában és legújában Németországban is az irodalmi műveltség mellett azzal egyenlő rangú tényezője az általános műveltségnek a művészetek történetében való jártasság, úgy a múlt, mint a jelen művészeti alkotásai iránt való érdeklődés.

A művészeti formában megjelenő örök szép művek ismerete, nevezetesen a szobrászat, festészet és építészet remekeinek megértése ép oly nemesítő és gyönyörködtető hatású, mint a költészet és irodalom remekeivel való foglalkozás.

Az egyes népek műveltségi foka, szellemi haladása, nemzeti sajátosságai nemcsak irodalmunkban és költészetünkben jutnak kifejezésre, hanem talán annál is hívebben tükröződnek

vissza az illető népeknek a művészetek terén kifejtett évszázados tevékenységében.

A szép iránt való érzés, fogékonyság mindenkiével vele születik. Az emberi léleknek ezen tehetségét nem szabad elhanyagolnunk, hogy megnefoszszuk az élet egyik legnemesebb gyönyörétől, a művészeti alkotások megértésétől és élvezetétől.

A művészet az emberiség haladásában mindig közszükséglet volt, ma meg épenséggel nagyon sok tekintetben életfeltétele a kulturnépeknek.

A szépek és a belőlől fakadó gyönyörnek hatása oly tenséges, magasztos és hatalmas, hogy általa még a legnehezebb és a legkritikusabb életviszonyok között is képesek vagyunk a lelki megelégedést biztosítani.

A művészeti, vagyis az aesthetikai nevelés helyes vezetése és a szépérek iránti fogékonyság fejlesztése által a szellemi látókör a társadalmi élet legalsóbb fokán is kinűvelhető, a léleknek a szép kifejezésére, megtestesítésére és ennek megértésére való képessége viszont a legjobb és legkedvesebb hatást adja, illetőleg gyakorolja a testi szervezetre.

Egyben a művészi, illetőleg aesthetikai nevelés jelentősége és fontossága igen nagy, a mennyiben az egyenesen erkölcsi célzattal is bír és ered-

ményében is ilyenek mutatkozik. Mert amint minden gyermek reávezethető a fizikában a nehézségi erő, vagy a tűzhatásának megismerésére, úgy a jó és rossz, valamint a szép és rútközött mutakozó különbség észrevétele sem jár nagy nehézséggel.

A mint a szép iránti érzés és fogékonyság bizonyos tudományokhoz fűződik, illetőleg kapcsolatban van velük, ép úgy fűződik az valláshoz, állami élethez és a népek életéhez.

A széppel való foglalkozás, illetőleg a költői, avagy az aesthetikailag szép művek tanulmányozása és annak helyes megértése, élvezése mindenek előtt a legnemesebb, legmagasztosabb és legtisztább élvezet. Az érzelmek és gondolatok, melyeket az egyes aesthetikai művek kifejeznek, általános becsüek örök emberi voltuknál fogva; s a szép forma és elrendezés által, a hol a szemléltető tárgyak, vagy gondolatok egymás után, vagy egymás mellett jelennek meg, bizonyos magas tökélyt nyernek, mely csak a művészetek birodalmában találja meg a gócpontját.

A kiképzett aesthetikai fogékonyság bennünket sokkal több élvezetre képesít. A szépművekkel való foglalkozás az izlést nemesíti, a kedélyt gyöngédebbé, az embert magát pedig szebbé teszi. Különösen önképzés szempont-

* T Á R C Z A. *

Szikrák.

Közi: * *

A „Tapolczi Lapok“ eredeti tárczája.

A két híres olasz, Cecco és Dante gyakran filozofiai tételek fölött disputáltak. Egyszer afölött disputáltak, hogy a művészet áll-e a természet fölött, vagy fordítva. Dante az előbbi, Cecco az utóbbi állítá. Dante állításának igazolására például állítá az ő macskáját, melyet ő annyira tanított, hogy míg ő vacsorált, lábaival a gyertyát tartá. Cecco erről maga szeretett volna meggyőződni s Dante meghívta őt vacsorára, hogy macskája művészetét bemutassa. Cecco eljött, csak hogy egy dobozba zárt egeret hozott magával, s mikor a macska csakugyan a gyertyát tartotta, titkon eleresztette. Alig hogy a macska megpillantotta az egeret, azonnal eldobta a gyertyát és utána futott. Ekként Cecco részére dőlt el a kérdés, a természet győzött a művészet fölött.

Mikor V. Károly császár spanyol seregével Nápolyba jött, magához hívatta a híres Agostino Niffo da Sesso bölcsészt. Da Sesso leverten ment a császári palotába, mert az ő házában egész sereg spanyol lovas volt elszállásolva, kik a bölcsész házában mindent fölforgattak, több edényt összetörtek, s minden ételt és italt elpusztítottak. Károly császár Da Sessot barátságosan fogadá, mint általában a tudósokat fogadni szokta, s csakhamar hosszabb filozofiai beszélgetésbe eredt

vele s végre kérdé, mi mondható boldogságnak ezen a világon? Da Sesso végig simitá ősz szakállát s mondá: „Hogy spanyol katonára ne legyen szállásolva hozzánk!“ A császár mosolygott s kérdé, hogy mi indítá őt erre a feleletre s miután megtudta az okát, megparancsolá, hogy minden beszállásolástól felmentsék.

Davián bordeauxi érsek annyira kiosztotta a szegények közt vagyonát, hogy ő még a legszükségesebbekben is nélkülözött. Inasa már régóta könyörgött, hogy legalább a ruháit kímélje. Naponként figyelmezteté: „Monseigneur, most már csak egy nadrágja van.“ „Mit akarsz barátom, az én szegényeimnek kenyérrre van szükségük; majd meglássuk.“ Végre az inas megunt a sok figyelmeztetést s egy előkelő hölgynek panaszolta el ura makacosságát. Ez meglátogatta a prälátust. „Monseigneur én ismerem egy igen sajnálatra méltó szegényt, már nincs neki nadrágja sem s ha ön segélyt nyújtana neki, nagy jót tenne vele.“ „Nincs nadrágja? — szölt a jószívü érsek — ez már nincs rendjén; adja csak védenczenek ezt a kis pénzt, hogy legalább ruházkodhassék. Két nap mulva az inas egy szép új nadrágot hozott az urának, aki mondá: „Hogyan? Nem tiltottam-e meg, hogy nekem semmit sem szabad rendelni?“ „De uram, ön...“ „Mit?“ „Igen, ön az a szegény, kinek számára a grónó azt a pénzt kérte.“

Dangean, a korában híres tudós és akadémikus a verskovácsolásban is igen híres volt s gyakran rögtönzött, mikor jó hangulatban volt, vagy a körülmények alkalmat adtak reá,

egy-egy negyedórán át is, ha nem is épen tartalmas, de folyékony, jó hangzású verseket is. XV. Lajos mint tudóst nagyra becsülte s nem ritkán hívta asztalához; e körülményt néha-néha Dangean föl is használta egyéni kedvezmény elérésére, az unvaroncok nem kis boszuságára, kik abban jogukat sértve látták. Egykor az egész St.-Germainben székelő udvarnál Dangean azon szerencsés részesült, hogy a királyllyal kártyázhatott s ő ezt felhasználta arra, hogy az uralkodótól St.-Germainben, a kastélyban szabad lakást kért. A király vonakodott, mivel különben is szűken voltak, de jószívüségé mégis győzött s csak azt a feltételt tűzte ki, hogy Dangean a játék bevégezése után kérését a királynak száz, de épen száz versben mondja el. Dangean meghajította magát és a játékot folytatták s rajta a legcsekélyebb gondolkozás vagy szórakozottság jele sem volt észlelhető; figyelmes volt annyira, hogy a királytól még 60 aranyat nyert. Végre Lajos kissé boszusan félbehagyta a játékot; Dangean abban a pillanatban letérdelt a király előtt s épen száz folyékony, jól rimelő versben adta elő kérelmét. A versek számát ujjain olvasta. A király a lélekjelenlét és szóbőség ezen csodájára elfeledte boszuságát, hangosan nevetvén s kegyesen mondá: „Aki a Parnasszuson ennyire otthonos, annak a királyi várban is otthonosnak kell lennie. Kérése teljesül.“

Az 1817. május 1-én elhalt Delitte francia költő a világ egyik legszelidebb embere volt, de amellett igen vig kedélyü. Felesége egészen ellentéte volt. Egyszer haragjában, mely annyival inkább fokozódott, mert Delittet nem

jából szükséges az aesthetikai művelődés. A szép megismerése utáni törekvés, a benső és külső szépnak önmagunkban való megvalósítása, bizonyos fokig minden művelt embernek törekvése tárgyát kell hogy képezze.

Hogy pedig szépérezék az egyénekben kifejlődjék, tudjon a szépművekben gyönyörködni, mely mintegy az egész lelki világát megtisztítja, erre a célra az aesthetika nevelésünk terén nagy mozgalmat indított meg kultuszminiszterünk ezelőtt csak pár évvel, amikor is a rajznak, mint aesthetikai tárgy ismeretének fontosságát felismerte, úgy az általános műveltségnek, mint a nemzeti művelődésnek szempontjából, átérzvéen az aesthetikai oktatásnak nagy kihatását az életre gyakorlati tekintetben és nevelő hatását a kedélyre. Ugyanis a fejlett aesthetikai izlés a legtisztább gyönyörök élvezetére képesít, mint rendes tárgynak jogot biztosított a művészetek ismeretetésének és az aesthetikai nevelésnek az összes iskolákban — kiadta az új középiskolai tantervet, mely már egész terjedelmében alkalmazásban van.

Nevezett tanterv, illetőleg a hozzá csatolt rendelet világosan kimondja, hogy a gymnasiumban a görög nyelv helyett megszabott tárgyak közt a négy felső osztályban a szabadkézi rajz a rendes tárgyak sorába lép, sőt a görög nyelvet tanuló növendékeknek is alkalmat ad a tanterv keretében arra, hogy alkalmuk legyen a szép érzék és műizlés fejlesztésére szolgáló tantárgyban részt venni. Továbbá ezen új tantervben különös figyelmet érdemel a szabadkézi rajz tanításának más rendszerbe való áttétele, amelyben a diszitményi elemeken kívül a természeti tárgyak a valóság után való rajzolása is érvényesül s az egy-mást követő stylek korszakában jellemző műalkotások ismertetése belép

a tantárgy keretébe. A reáliskolában az aesthetikai nevelés már a harmadik osztályban veszi kezdetét s tart hat éven át osztályonként heti két órában. Polgári iskoláinkban pedig már az első osztálytól kezdve szintén heti két órában tanítatik az aesthetikai nevelést szolgáló tantárgy.

Összehasonlítva a gymnasium és reáliskolát polgári iskoláinkkal, látom, hogy bizony egész más anyaggal kezd meg az előbbi két iskola, mint az utóbbi iskolánk az aesthetikai nevelést. Daczára ezen jelenségnek, mint hogy legtöbb növendékünk úgy is közép, illetőleg szakiskolákban folytatja tanulmányait, mégis örömmel konstatahatom, hogy iskolánkból kikerült növendékeinknek nem csak előnyére, hanem hasznára is vált a polgári iskolai rajzi oktatás.

Most, hogy a jelen tanévben polgári iskolánkban az évvégi vizsgálatok megkezdődtek, a növendékek rajzai osztályonként csoportosítva elrendezettek, a melyből úgy a növendékek, mint a szülők levonhatják a következtetést. A szépérezék iránti fogékonyság kifejlődése, tapasztalatom szerint, a növendékek 25%-nál felismerhető, 55%-a csak nagy szorgalom mellett szerezheti meg a kielégítő ismeretet, míg 20%-nál még rendkívüli nagy szorgalom mellett sem tapasztalható valami csekély haladás.

Buday Lajos.

SZŐLÉSZET ÉS BORÁSZAT.

Védekezés a szőlőmoly ellen.

Mintegy 4—5 év óta vidékünkön a szőlő ellenségei egygyel szaporodtak; azelőtt csak hirtől hallottuk a szőlőmolyt, (*Cochylis ambiguella*) de

már — sajnos — ismerjük kártevéseit is. Az első időben, midőn vidékünkön mutatkozott, nagy fontosságot nem tulajdonítottunk megjelenésének, habár tudtuk, hogy a Rajna-mellékén és Franciaországban többször és 1898-ban hazánk egy részében is rendkívül nagy kárt okozott.

A szőlőmoly elleni védekezésnek több módját ismerjük ugyan, de praktikus eredményre egy sem vezetett, mert a védekezés inkább csak a gyéritésre szorított, másrészt pedig azért nem volt eredménye a védekezésnek, mert míg egyik-másik szőlősgazda elég lelkiismeretesen védekezett, addig a legtöbb igazi Pató Pál ur módjára nem is gondolt a védekezésre, nem is törődött vele. Pedig minden védekezésnek csak akkor láthatjuk gyakorlati hasznát és eredményét, ha az általánossá és kötelezővé válik. Ma már jóformán mindenki egykedvűen a nemtörődésnek igazi hangján beszél a szőlőmolyról és annak számottevő pusztításáról és csak panaszkodni tudunk. Az idei rendkívül hideg tél, — mely oly sok kárt okozott a szőlőkben, — azt hittük általmára leendő a karóhasadékokban és tőkekéreg alatt telelő molybáboknak. Ebben a feltevésünkben azonban nagyon csalatkoztunk, mert a mint sajnos tapasztaljuk, a molyhernyók az idén sokkal nagyobb számban mutatkoznak, mint az előző években és az amugy is gyenge terméskilátásokat érzékenyen leszállítják.

Mint minden évben, úgy az idén is gyümölcsfáimat a különféle hernyók kártevésai ellen dohánylevel bepermeteztem. A dohánylevel a tőzsdében kapható „Tanaton“ ötvenszeres higitásával állítottam elő; az eredmény teljesen kielégített, mert a kisebb-nagyobb hernyók a permetezés után elpuztultak. A nicotin megölte őket. E sikeres eredménnyel okulva, kísérletet tet-

tudta kihozni sodrából, egy folianst úgy vágott férje fejéhez, hogy az ájultan lerogyott. Megremülve borult most rá felesége s a leggyengédebb néven szólítottá s könnyeivel áztatá, amikor az végre ájulásából magához tért, tettét megbánva kérdé:

„Vajjon megbocsátasz-e?“

„Szívesen, válaszolá Delitte, de csak egy feltétel alatt!“

„Mondd csak, én kész vagyok azt elfogadni. Mi az?“

„Oh, igen egyszerű. Máskor szeretetreméltó haragodnak csak tizenhatod formában adj kifejezést.“

Doré Gusztáv, a genialis rajzoló Svájcban utaztán egy kis városban azt vette észre, hogy elveszítette utlevelét. Csakhamar jelentkezett a polgármesternél s magát megnevezvén, újat kért. „Őn Doré Gusztávnak adja ki magát s nekem nincs okom kételkedni, — mondá a polgármester, — de önnek nem lesz nehéz magát kissé jobban igazolni. Ime, itt a papír és irón, egyébre bizonyára nincs szüksége!“ Doré az ablakhoz lépett, hol a vásártérre tekintvén, hol is különféle terményárusokat látott. Néhány vonással egy-két parasztot az ő jellemző modorában papírra karczolt, amint krumplit árulnak s nevét a papír sarkára írván, átnyújtá a polgármesternek. „Az ön utlevele teljesen rendben van — mondá ez, megtekintvén a rajzot — de engedje meg, hogy ezt emlékül megtartsam s ennek a helyett a szokásos formában állíthassak ki egyet!“

Dávid, a hírneves történeti festő († 1825)

benső barátja volt Robespierrenek és a francia forradalom többi rémférfiainak s az újabb kor iránti lelkesedésében annyira megfellelkezék a király iránti háláról, ki őt a Tuileriákban gyakran látta és beszélt vele, hogy jöllehet a „Horatiusok esküje“ elkészítése után XVI. Lajos őt udvari festész címmel tüntette ki, mégis mint a convent tagja, jószágos ura halálára szavazott. Ő a legszélőbb jakobinizmus hívének vallotta magát s durvaság által eléggé kimutatta, hogy a nagy festő ugyancsak parányi ember is lehet az ő tetteiben. Az erős republikánus légkör annyira megméltelyezte az egykori udvaroncot, hogy nem szégyenlette barátját Chaumettet felkérésni, hogy vele a Templebe menjen, hol XVI. Lajos halála után a királyi család tagjai senyvedtek, hogy a szerencsétlenek magaviseletét megfigyelje. Chaumette vele ment és a szelletes Erzsébetet, a király nővérét maga elé idézte. A hercegnő nemes büszkeséggel és megvetéssel felelt Chaumette haszontalan kérdéseire, úgy, hogy ez bosszusan mondá: „Polgárnő, legyen kissé szerényebb, mert holmi előkelő arroganciát nem tűrünk a Templeben.“ Ekkor vette észre Dávidot, kit oly sokszor látott testvére előtt a legalázatosabban hajlongani s aki egykor boldognak érezte magát, ha a királyi család valamelyik tagja egy jóakaró mosolyban részesíté. Mikor Erzsébet a festő kezében egy burnótszelenczét megpillantott, barátságosan mondá: „Dávid mester, kérem, adjon egy kis burnót, mert főfájásban szenvedek.“ Azonban Dávid, aki valószínűleg úgy vélekedett, hogy igazi republikánushoz bizonyos grombaság illik, a szelenczéből egy kis burnót tett a tenye-

rére s a szerencsétlen hölgynek nyujtá, mondván: „Jó érzelmű polgárhoz nem illik, hogy a zsarnok ivadéka nyuljon a burnótszelenczébe.“ Erzsébet hercegnő megvetve eltaszítá magától a festő kezét, hátat fordított neki. S ez a férfi, ki egy szerencsétlen, de nemes hölgy iránt ily utálatot nyilvánított, nem röstelte tíz év múlva a legnagyobb zsarnokot, ki Európában dühöngött, Napoleon császárt, teljes császári ornatusban lefesteni.

Egykor Eszex gróf haragjában így szólt egy szerzeteshez: „Megérdemled, hogy a Themsebe vettselek.“ — „Hát csak rajta, — felelé ez, — a víztől csak oly távolra van a menyország, mint a szárazföldtől.“

Eglinton grófné elveszté férje szerelmét, mivel hét leányt szült és egy fiút sem. Egyszer eléje lép a férje s durván kijelenti, hogy el fog tőle válni. A grófné nyugodtan válaszolá, hogy semmi kifogása sincs ellene, hogyha mindent visszakaphat, mit egykor magával hozott.

„Magától értődik,“ — mondá a gróf — hogy hozományát az utolsó fillérig vissza fogja kapni.“

„Ifjuságomat és szépségemet is?“ — kérdé amaz.

A férj egy pillanatig megdermedve nézett rá s azután térdre hullván előtte, szenvedélyesen átkarolta lábait s könyörgött: „Bocsáss meg Emmi. Örült voltam, bocsáss meg.“ Sohasesm beszélt többet vállásról.

Mikor 1811-ben a francia uralom alatt, mely a polgároktól kizsarat mindent, a mit

tem a szőlőben is azon reményben, hogy a dohánylé ép olyan hatással lesz a molyhernyóra, mint a gyümölcsfán előforduló hernyókra és élősdiekre. Husz egymás mellett levő szőlőtőkén a fűrtöket bepermeteztem tehát Tanatonnal, melyet ötvenszeresen higitottam fel vízzel és meglepéssel konstátalom, hogy az így bepermetezett és virágzásnak indult szőlőfűrtökben a molyhernyó elpusztult; a permetezés után mintegy fél órára a fűrtökből 14 darab élettelen hernyót szedtem ki, élőt egyet sem találtam. Az eredmény tehát igazán ötvenletes, de kísérletemet azért sem folytattam tovább, mert nem ismerve a Tanaton vegyi összetételeit, nem tudhatom, hogy a bepermetezett szőlőfűrtöcskék virágrészeire és a szőlőbogyó tovább fejlődésére nem bír-e hátrányos befolyással. Én minden esetre a legnagyobb figyelemmel fogom kísérni a higitott Tanatonnal bepermetezett tőkék szőlőfűrtöjeinek további fejlődését és ha azok semmiféle elváltozást, vagy rendetlenséget nem fognak mutatni, akkor mindenkinek ajánlom a dohánylével való védekezést.

A kísérletezést azonban folytatni kell és a további kísérletek eszközzésére a központi Rovartani állomás és az Ampelographiai intézet van hivatva, mert a szőlőbirtokosnak nem állanak a kísérlet alapos keresztülviteléhez a szükséges segédeszközök rendelkezésére.

A kísérletezést pedig különféle irányba kell kiterjeszteni. Tudvalevőleg az április végén május elején megjelenő molylepkék szemmel alig látható petéiket a fiatal szőlőhajtásokra, leginkább a hajtások végére és az ezekből kibuvó fűrtöcskékre rakják. A molyirtásnak tulajdonképen ez az időszak — a peterakás ideje — volna a legalkalmasabb. Tudni kellene tehát azt, hogy a dohánylé megöli-e a petét is

és a Tanatonnak hány-szoros higitása elégséges a pete kiirtásához. Ha pedig a pete elpusztítására a Tanaton nem alkalmas, vizsgálat tárgyává kell tenni a Tanaton hatását különféle felhigitott állapotában és megjelölni a határt, melyik az a minimális higitás, mely ártalmas a szőlőnek és melyik a maximális higitás, mely a molyhernyót már megöli, de a szőlőnek nem ártalmas. Kísérletet kell tenni arra nézve is, hogy a dohánylé mint óvszer — praeventívuszer — alkalmas-e megvédni szőlőinket a szőlőmoly és hernyó fellépése ellen, mint ahogy pl. megvédjük szőlőinket a bordói keverék alkalmazásával a peronosporától.

Továbbá figyelemmel kell lenni a kísérletezésnél arra is, hogy a dohánylével bepermetezett szőlőfűrtökön érett állapotukban felfedezhető-e a dohánylének nyoma, marad-e vissza szaga, mely esetleg a boron is megérezhető lenne, mert akkor annak alkalmazása ugy a további vizsgálat is illuzorissá — feleslegessé válik.

Szóval, kísérletezzenek az erre hivatott szakférfaik, — és ezt nem csupán csak a szőlőmoly elleni védekezés miatt mondjuk — és az eredményt tudatni kell alkalmas módon az érdekelt közönséggel. Ne bizzunk mindent a francziára, mert a valóságban úgy áll a dolog, hogy a szőlőkultúra terén valamire való felfedezés, újítás foganatosíttatik, az jobbara franczia tudós alapos kutatásának eredménye. Hogy sokat ne mondjak, itt van a filloxera és a peronospora elleni védekezés, sőt a mai szőlőkultúrának alapja az amerikai szőlővessző is. A mi tudósaink — pedig vannak nagy tudományu és mély ismeretű tudósaink — inkább a „glukoze és lypáze jelentőségéről“ irnak és ehhez hasonló abstract és nem abstract fogalmakról értekeznek és tartanak magas röptű előadásokat.

csak lehetett, az utcavilágítást Erfurtba is behozták, egy reggel a lámpaoszlopon a következő verset találták:

Mig Erfurtban nagy jólét volt,
A sötétség uralkodott;
Most meg im lámpást gyujtanak,
Hogy koldulni is lássanak.
Szegény polgári éjjel is.

*

D'Estival, a hirhedt játékos a harminczas években Párisban tartozkodott. Egyszer egyik este négyszázezer frankot vesztett s mindenki szentül hitte, hogy most már teljesen tönkre van téve. Ő azonban még csak szemét sem hunyorította meg, hanem nyugodtan ülve kiáltotta inasának: Menj hamar haza s hozd el a nagyobbik zsákot!

Ez a parancs varázsszerűen hatott; azt gondolták, hogy ebben a zsákban még nagyobb összeg van, mint az elveszített összeg s mindenki sietett a szerencsétlen játékosnak pénzt kölcsönözni, hogy tovább játszhaték. Ő elfogadta a kölcsönt s így visszanyerte az előbbi veszteségét és még 140 ezer frankot. Mikor éppen csinos nyereseményét besöpörte, megjelent a szolga a zsákkal, de ez nem volt más, mint lábzsák, melybe d'Estival köszvényes lábait takarni szokta.

*

Peedle tanár, híres londoni orvos egyszer pörbe keveredett s jóléhet igaza volt, a pört elvesztette. Az ítélet kimondásakor azon ki-
fejezésre ragadtatta magát, hogy „csodálatos.“

A bíróság azonnal elrendelte, hogy másnap védje magát. A későbbi lord Eldon, ki akkor még csak egyszerű Scott ügyvéd volt, vállalta magára az orvos védelmét ezen ügyben s másnap így védte felét: „Mylordok, sajnálom, hogy ifju barátom a magas bírósággal szemben ily kicsinylő nyilatkozatra ragadtatta magát. Ő azt most őszintén bánja, a mit tegnap mondott; ismerte volna a magas bíróságot csak fele annyira, mint én, bizonyára nem fogta volna az ítéletet „csodálatosnak“ találni.

*

A francia-spanyol háboru alatt (1808—1814.) egy Vergában (Catalonia) lakó szabó azt a parancsot kapta d'Espagna tábornoktól, hogy meghatározott számú egyenruhát készítsen, de ő a határidőre azt beszéllíteni nem tudta, mert — mint mondá, nem kapott elég varrónót. Erre Espagna bizonyos napra bált rendezett. A bálést elérkezett s majdnem az egész város hölgyei megjelentek a bálteremben; erre Espagne a házat körölvette s a terembe nyomuló katonák a férfiakat kiutasították, a hölgyeknek pedig kijelentették, hogy a házat előbb el nem hagyhatják, mint csak ha a meghatározott számú egyenruhát megvarták. Csakhamar megjelent a szabó legényeivel együtt, kik a kiszabott ruhadarabokat hozták s pár percz mulva minden hölgy táncz helyett varrással foglalkozott. S így három napon át kenyérral és vízzel táplálkozva, de teljes báli ruhában kényszerültek varrni.

De nehogy félreértessünk. A legnagyobb tisztelettel viseltetünk a tudomány minden egyes ágazatának tovább fejlesztése iránt és mindenki örül, ha magyar tudós kutató és fáradságát siker kíséri, mert ez a magyar Geniusz dicsőségére történik. Azonban kérjük tudósainkat, hogy az eddignél nagyobb figyelemre méltassák szőlőkultúránkat, mely hazánk közgazdaságának egy nagy és számottevő tényezőjét képezi. Nagy szolgálatot teljesítenek ezzel a hazai szőlőtenyésztés emelkedésének és megszilárdításának. A nagy rombolás után, mit a filloxera pusztítása okozott, szőlőkultúránk joformán újra született, most még gyermekkorát éli, a gyakorlati, a körültekintő és kutató tudós támogatására van még mindig a szőlősgazda utalva. Hazafias kötelességet teljesítenek tehát, midőn tudásukkal a szőlőkultúra egy újabb nagy elienségének elpusztításához segédkezet nyujtanak.

Weiler Ignác.

A szőlősgazdák figyelmébe.

A hol folyó tavasszal a közönséges szőlőmoly tömegesebben rajzott, ott egyik-másik helyen azt tapasztalták, hogy a közönséges szőlőmolyon (Cochylis-on) kívül más fajú moly is mutatkozott, még pedig sokkal nagyobb számban, mint az előbbi. E molyról kitűnt, hogy az a vörhenyes szőlőmoly (Eudemis botrana) mely régebben Ausztriában pusztított, ujabban pedig Amerika, Francia- és Bajorország szőlőiben pusztit. Nálunk eddig nem volt miatta panasz, de úgy látszik, hogy a mostani tömeges rajzása után okunk lehet az aggodalomra. A közönséges szőlőmoly nálunk (Cochylis-nál) veszedelmesebb, mert *évenként három ivadéka van és tömegesebben is mutatkozik*. Felismerése csak lepke korában lehetséges, mert hernyója és életmódja egészen olyan, mint a közönséges szőlőmolyé. Ez oknál fogva jól teszik a szőlőbirtokosok, hogyha nagyon is szemmel kísérik szőlőjüket és a benne akadó molyokat, hogy nincs-e ott az új kártevő is.

Az Eudemist Magyarországon 1898-ban fedték fel először Kecskeméten, a hol mindössze egyetlen példány találtatott csak. Azóta az Eudemis pusztításairól nem lehetett hallani, míg a folyó tavasszal, ott ahol a Cochylis van, az Eudemis is nagy tömegben fordul elő, s versenyt pusztit az előbbivel.

A magyar szőlősgazdákat ezennel talán tehát nem is új, mint inkább súlyos baj fenyegeti. Az állat új ugyan, de mert kártelege részben olyan, mint a Cochylisé, azért sokan nem is fogják azt új bajnak venni; de mert az Eudemisnak évenként három ivadéka van, az a kártevését súlyosítja. E három ivadék közül az első a Cochylissal együtt a virágzatot bántja, a második két ivadék a zöld és későbbben az érett begyókat bántják *kétszer* egymás után, mialatt azt a Cochylis csak egyszer teszi. Azon kívül mikor a Cochylis már rég meghuzódott a tőkén, hogy megkezdje a telelést addig az Eudemis hernyók még javában garázdálkodnak az érett bogyókban.

Az ellene való védekezés ugyanolyan, mint a közönséges szőlőmoly ellen. (forrázás, kéreghántás, hernyószedés, a permetezés és a molyszedés) de nagyobb kitarással és több gondnal kell folytatni. A szükséges utmutatással különben szívesen szolgálnak a ker. szőlőszeti, felügyelőségek és a vinczellériskolák.

Színház.

Vasárnap és hétfőn színré került Casanova egy igen érdekes operette. Irta Faragó Jenő. Érdekessé és vonzóvá tette eredetiségét még a benne előforduló duettek. Eltekintve a benne előforduló pikanteriáktól a darab igen

jó sőt kitűnő lehet oly színpadon, hol a szükséges kellékek mind megvannak. Dacára ennek, csak dicséretére válhatik a szereplőknek, hogy sikerült jó játékkal a darabot vonzóvá tenni és tendenciájának kellőleg megfelelni. Magyar Lajos és Tury Mariska mint rendesen igen jól játszottak. Azt hiszem a jelenlévőknek még mindig fülébe cseng : z a néhány kedves duett, mit részint Magyarival részint Ernyeivel énekelt Tury Mariska.

Kedden Herczeg Ferencnek híres színműve *A dolovai nábob leánya*, mint Erneyi Emilnek és Magyar Lajosnak jutalomjátéka került színre. A nem nagy számú közönség bizonyára nem bánta meg, hogy megjelent. Magyar és Erneyi kitétek magukért.

Szerdán és csütörtökön a várva várt *Monna Vanna* került színre. Maeterlinck kitűnő drámája. Olvasmányának igen kedves és érdekes, de színpadra nem igen alkalmas. Mert, bár mily jól játszott Fehérné, Zilahy, Erneyi és Lorándi még is gyakran unalmas volt. Események nélkül a hosszú párbeszéd, nem csak a szereplőket hanem a közönséget is kifárasztja, már pedig e darab a párbeszédben bővelkedik. Na még első nap szerepüket sem jól tudták Zilahy kivételével, ki meglepő jól adta drámai szerepét. Az ily szerepeket ajánljuk neki.

Most midőn bucsut veszünk az érdemes szintársulattól be kell vallanunk, hogy több előadásukra igen kellemesen gondolunk vissza. Ugy szintén a szereplőkre is. Kívánjuk hogy, utjukban mindenütt kedves fogadtatásban és kellő méltánylásban részesüljenek.

H I R E K.

Pénzügyi áthelyezés. A pénzügyminister Bihari Lajos tapolczai, továbbá Kovács József székellyi m. kir. adóiszteket hivatalból kölcsönösen áthelyezte

Orvosi gyűlés. Az országos orvosszövetség zalamegyei fiókja e hó 20-án délelőtt 10 órakor Tapolczán a város háza tanácsstermében népes gyűlést tartott dr. Hány István zalamegyei tisztii főorvos elnöke alatt. Városunk illusztris vendégeit lobogódisz fogadta. A gyűlés után a társaság kocsikra ült és Badacsonyba hajtatott, a hol a „Hableány“-ban társas ebédre gyűlt össze. A gyűlés lefolyásáról a jövő számunkban bővebben referálunk.

A kaszinó évi közgyűlése. A tapolczai kaszinó f. hó 29-én délután 4 órákor tartja évi rendes közgyűlését. A meghívót Papp László elnök a napokban küldötte szét. Tárgysorozat: a) elnöki megnyitó, b) jegyzőkönyv hitelesítésére két tagnak kiküldése, c) titkári jelentés, d) pénztáros jelentése és zárszámadása, e) könyvtáros jelentése, f) költségvetés megállapítása és a számvizsgáló bizottság megválasztása, g) egy választmányi tag választása, h) indítványok.

Konkurzus. A Veszprém-egyházmegyében a papi pályára lépni óhajtó ifjak fölvételi vizsgálata folyó évi július hó 1-én a délelőtti órákban történik meg Veszprémben, a püspöki palotában. A fölvételt kérő ifjaknak keresztlevéllel és érettségi bizonyítvánnyal ellátva, folyó évi június hó 30-án kell jelentkezniük az egyházmegyei irodában, a hol orvosi vizsgálatnak is alá kell magokat vetniök. Mihez tartás végett sziveskedjenek a fűző lelkész urak erről az érdeklődőket értesíteni.

A borkereskedelem előmozdítása. A Bortermelő és Borkereskedők Országos Szövetségének választmánya Perczel Dezső elnöke alatt ülést tartott, melyen több, a borkereskedelmet érdeklő ügy elintézése után az intéző bizottság bejelentette, hogy a magyar

borok értékesítésének előmozdítása céljából a Szövetség központi irodájában rendszeres borbászárokat akar rendezni, melyek alapját fogják képezni a szervezendő borbörzének. Azonkívül akciót indított a Szövetség az irányban, hogy hazánkban francia mintára nagyobb szabású hordókölcsonzó intézetet akar létesíteni, mely a folytonos hordóhiány folytán érezhető óriási hátrányokat megszünteti. A bejelentést a választmány helyesléssel tudomásul vette.

Snórer-juniális. A snórer-társaság folyó hó 28-án özv. Kovács Györgyné kerthelyiségében juniális rendez a tapolczai kórház-alap javára. (A téli mulatság jövődelme a szegény-alapé lett.) Meghívót nem bocsát ki, a vendégeket, mint télen a snórer-estély alkalmával, a tagok fogják meghívni. A tervezett mulatság iránt úgy helyben, mint a vidéken nagy az érdeklődés.

Rajzkiállítás. Az állami polg. iskola rajztermében f. hó 18-tól kezdve a növendékek rajzaiból rendezett kiállítás az érdeklődők által megtekinthető. Nagyon tanulságos a kiállítás, mely élénk bizonyítást adja a tanulók igen szép előmenetelének abban a tárgyban, mely épen az újabb időben felkarolt művészi nevelésnek oly fontos tényezője. Különösen figyelmet érdemlők az ornamentális rajzok, továbbá az ábrázoló-mértan köréből készített és teljes precizitásról tanuskodó munkák. A legszebb munkák készítői az I. osztályban Csemez Béla, Krébesz József, Sebestyén Gyula, Simon Sándor. II. oszt. Auerbach István, Gréber Lajos, Krébesz Béla és Dezső, Mráz Ambrus. III. oszt. Berger Andor, Nyirády Lajos, Rosia Rudolf. IV. oszt. Erhardt Lajos, Kocsis Lajos, Pintér Gyula és Pollak Pál.

A tűzoltók juniális. Derék tűzoltóink hagyományos nyári mulatságukat folyó hó 14-én tartották meg az uri osztály élénk részvételével. Délután 6 órakor Szigethy Ödön főparancsnok vezetésével, zene mellett vonultak a városon keresztül özv. Kovács Györgyné kellemes kerthelyiségébe, a mulatság színhelyére. A közönség 8 óra után kezdett gyülekezni a lampionokkal szépen feldisztelt kertbe. 9 óra felé megkezdődött a táncz és folyt zavartalan jókedvvel világos reggelig. A jelenlévő hölgyek bizonyára egy kellemes mulatság emlékével távoztak. A rendezés főérdeme Szigethy Ödön főparancsnoké, ki fáradhatatlan buzgólkodott a mulatság sikerén. Fölülfizettek a következők: Glazer Sándor, Marton Gyula, Marton Rezső, Vastagh János 5-5 K. Ley József 4 K. Tus Antal 3 K. 60 f. Lustig József, Böczi Gábor, Dr. Szűcs Arnoldo 3-3 K. Löwy Bernát, Frisch László, Dr. Varjas Gábor, Révész Jakab, Kardos Mór, Pruska Ferencz, Eibesbüttz Adolf, Pauk Vilmos 2-2 K., Horváth János, Kéry Elek, Ifj. Flieg József, Langer István, Rózner Mór, Horváth Jenő, Papp László, Berger Vilmos 1-80-1-80 K., Palkovics Lajos 1 K. 60 f., Fülöp Károly 1 K. 20 f., Németh József 1 K. Buchberger József, Pataki Tasziló, Keszler Aladár, Kollányi Ödön, Buday Lajos, Bulla Antal, Dr. Ruff Jenő, Pollák József, Felisch Antal, Sebestény Gyula, Csathó Gyula, Dr. Gyórfy Zoltán 80-80 fillér, Szabó József, Fehér Károly, Cságoly Pál 60-60 fillér Kövessy Mihály 40 fillér. Az összes bevétel volt 194 K. 48 f. ezzel szemben kiadás 129 K. 92 f. és így az egyesület pénztára javára maradt 64 K. 48 fillér. Fogadják nemesszívű fölülfizetők a tűzoltóegyesület választmányának köszönetét.

Meghívó. A Badacsonyvidéki bortermelő szövetésége f. hó 28-án délután 3 órakor tartja közgyűlését Tapolczán a város háza nagytermében, melyre a szövetség tagjai ezennel meghívotnak.

Gyászrovat. A következő gyászjelentést vettük: Izmay József és neje nagy Erzse, úgy unokahuga; Kovács Ida a maguk és széleskörű rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvvel jelentik *Baumgartner József* nyug. kir. törv. bírónak, 1848-49. honvéd hadnagynak és a zalamegyei honvéd egyesület alelnökének f. évi június hó 18-án reggel 2 órakor, életének 72. évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott hült teteme f. hó 19-én d. u. 4 órakor fog a zalaegerszegi róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Távozás. Miután Tapolczáról való távozásom alkalmával minden kedves ismerő, sőtől személyesen nem búcsuzhattam el, ez uton mondom Istenhozzádot, kérve, tartanak meg szives emlékeztükben.

Tapolcza, 1903. június hó 17-én.

Bihari Lajos.

Honvédek Tapolczán. Julius hó 22-től kezdődőleg 7 napon át városunkban egy nagyobb honvéd csapat, mely 1376 emberből áll, fog időzni.

Vakmerő rablás. Rabló cigányok törtek be szerdán délelőtt Badacsonytomajon Cseh József kereskedő üzletébe. A tulajdonos távollétében annak nejét lefogták és sok áruval kereket oldottak. A csendőrségnek sikerült a rablók egy részét kézrekeríteni, és a többieknek is nyomában van már.

A földhözvágás következménye. Hajas Boldiszar csáfordi lakos Bognár Annát, régi gyűlölségből földhöz vágta. A szerencsétlen nő beszélőképességét azonnal elvesztette s két napi szenvedés után meghalt.

Ipariskolai vizsgálatok. A helybeli ipariskolában a vizsgálatok f. hó 21-én d. u. 2 órakor fognak megtartatni.

Deák Ferencz ösztöndíj. A haza bölcsének, vármegyénk büszkeségének, Deák Ferencznek születése századik évfordulójának megünneplése tárgyában a vármegye törvényhatósága által Csertán Karoly alispán elnöklésével a módozatok megállapítása végett kiküldött bizottság feladataul tűzte ki a százéves évfordulót megörökíteni és pedig alapítvány létesítésével, melynek kamatai évről-évre szegény sorsu, szorgalmas zalamegyei tanulók ösztöndíjára fordíttatnának. A bizottság Csertán Károly alispán elnöklésével f. hó 9-én tartott ülésén foglalkozott ezzel a tárggyal és elhatározta, hogy a vármegye közönségéhez félhívást intéz, hogy a kitűzött célra adományát legkésőbb f. évi augusztus végéig küldje be a vármegye alispánjához. Ezzel kapcsolatban Árvay Lajos vármegyei főjegyző, a bizottság előadója, felolvasta a vármegye közönségéhez intézendő, meleg hangon irt felhívást, melyet a bizottság általános helyesléssel fogadott, annak kinyomatását elhatározta s egyuttal intézkedett a tekintetben, hogy a gyűjtő ivot kiknek fogja megküldeni. — Meg vagyunk győződve, hogy vármegyénk közönségének körében az alapítvány eszméje élénk visszhangra fog találni és gazdag s szegény szives készséggel fogja a nemes célra meghozni a vagyoni viszonyaihoz mért anyagi áldozatot.

Eltavoztak a színészek. Fehér Károly szintársulata, mely több mint öt hétig játszott városunkban, f. hó 18-án befejezte előadásait s Körmentre távozott. A társulat igen alkalmas idő-

ben jött s jó játékaival megnyerte a közönség pártfogását, támogatását. A színigazgatónak az anyagiakkal való megelégedését bizonyítja az az ígérete, hogy jövő évben ismét feikeresi városunkat.

Szobrot emelnek a varrógép feltalálójának. Hány özvegyen, kenyérkereső nélkül maradt szegény nő, hány támasz nélkül álló lány, hány szegény, nyomorgó család köszöni mindennapi kenyerét, egyszerű, szegényes lakását, ruházatát az örökké fárndhatatlanul zakatoló varrógépnél! Hány ember pusztulna el, ha a szorgalmas kéznek nem volna segítségére ez a kicsi gép, mely hálás munkatársa a szegény családoknak! A feltalálók az emberiség jóltevői. Azért méltányos, igazságos, ha az emberek hálásak a feltalálók iránt. A varrógép feltalálójának, Madersperger József bécsi szabónak Kuffsteinban szobrot állítanak. Ő 1814-ben kezdett kísérletezni. Történetek ugyan előtte is kísérletek, de hosszas fáradozásba került, míg a mai alakjáig tökéletesítették. Madersperger gépét ma is őrzik a bécsi politechnikumban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

STIGLITZ ÁRMIN
órás- és aranyműves
Tapolcza.

Pontos munkával jó és olcsó áruval szolgálni, ez az elve az elismert legjobb és legrégebb órás- és aranyművesnek:

Stiglitz Ármin.

Ház eladás.

Tapolczán, a postahivatal mellett levő **Borbély József-féle ház** szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést adnak az örökösök.

PREISZ MANÓ

szobafestő és mázoló
Tapolczán.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, ugymint szobafestést, mázolást, tapétázást, aranyozást és czimfestést.

ERDÉLYI PÁL

ezelőtt **Leszner Ferencz** vas, szerszám, konyhaberendezések kereskedése, és gépraktára
Tapolcza, (Főter.)

Ajánlja dus raktárát az ugynevezett „Patent Ausztria“ permetezőknél, ugyszintén porozó, kénegező és borsajtókban valamint minden a vasszakmába tartozó cikkek-ből jutányos árak mellett.

Két szobával konyha, kamra, padlással bíró lakás kerestetik, lehetőleg külön udvarral és kuttal az udvaron. Ajánlatokat „építész“ jelige alatt, e lap kiadóhivatala továbbít.

Eladó hintók.

Egy Kölber-féle olajtengelyes fedeles phäiton, és 1 Kölber-féle olajtengelyes fedeles hajtó hintó négyes fogathoz is alkalmazható, jutányos áron eladó.

A kocskák Vasárnap délelőtt tekinthetők meg

Weiler Kálmánnál
Tapolczán.

SZŐLŐBIRTOKOSOK figyelmébe ajánlom állandóan nagy választéku raktáromat, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m.: permetezők, szénkénegezők, porozók, lepkefogó lámpák — továbbá a legnagyobb választék szőlőprésekben, azonkívül állandóan nagy raktárt tartok mindennemű mezőgazdasági gépekből.

PAUK VILMOS
vaskereskedése Tapolcza.

BÓDAY SÁNDOR épület- és butor-asztalos Tapolczán, keszi-utca. Ajánlja ujonnan berendezett butor-raktárát ugy a legfinomabb, mint az olcsóbb fajta butorokból. Nagy raktár kész koporsókból. Elfogad minden féle épület- és butor-asztalos munkát, ugy szintén javításokat a legjutányosabb árban.

FÜLÖP GÉZA

kádár apolczán.

Elvállal jutányos árak mellett szakmájába vágó munkákat: **hordókat, kádkat, ugy egyéb pincze-eszközöket.** Állandóan raktárt tart ezen cikkek-ből.

Javításokat jutányosan elfogad.

Ház eladás.

Tapolczán, Baum Károly-féle, volt kerületi állatorvos tulajdonát képező 361 sz. ház három lakó részére, istálló, kocsiszin és nagy kerttel együtt szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető: **Gyarmaty Lajosnál** Keszthelyen. 16-26.

Pianinó jó karban eladó, esetleg bére is vehető

Stephaneck János
kántortanító urnál, Tapolcza.

HIRDETÉSEK.

1892. szám. tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai királyi járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar királyi kincstár végrehajthatónak Singer Izrael végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 2947 korona 01 fillér iránt a végrehajtási árverés a tapolczai királyi járásbírósa területén Diszel községben fekvő, 1.) a diszeli 498. sz. tjkvben + 968 hrsz. a adós tulajdonául felvett 1700 korona agrár kölcsönnel terhelt szőlő, rét, présház a Halagosban 1079 korona. 2.) a diszeli 1122. sz. tjkvben + 1067. hrsz. alatt adós tulajdonául

felvett 2600 korona agrár kölcsönnel terhelt szőlő pinczével a halagosban 520 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetett és a megjelölt ingatlanok az 1903. évi junius hó 26-ik napján délelőtt 10 órájkor Diszel községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is eladatnak.

Az árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánítt értékpapirban a kiküldött kezéhez bánatpénzképen letenni, avagy annak a bíróságnál való előleges elhelyezését igazoló elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál és Diszel község előljároságánál megtekinthetők.

Tapolczán, 1903. márczius hó 30.

A királyi bíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Papp,
királyi bíró.

BECSCKE A.

veszprèmi fényképész folyó hó 20-ától 25-éig Tapolczán Nagy Aladár-féle házban

fényképeszeti felvételeket

fog eszközölni.

rum, Cognac, Szilvorium,

likörök, likörkrémek stb. az általam készített vegytiszta esszenciák és kompozíciókkal házilag 1/8 sőt 1/4 részben olcsóbban állíthatók elő, mint készen vett árak. Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Baros Gábor,

Budapest, VII. Dohány-utca 1. A. W.
Esszenciák és Kompozíciók gyára.

Romlott borokat

dohos, penész vagy hordóizüeket és szaguakat

azonnal

és feltétlenül megjavít a

BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen izt nem ad.

A BONORAL

ugy hat, mint valami derítő szer: a kellemetlen dohos izt tartalmazó alkatrészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja ugy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható

Hatása biztos!

Ára egy hektóra 3 kor., öt hektóra 14 kor.

használati utasítással együtt

Kapható:

Erdős Jenő

gyógyszerésznél, Egerben (Hevesmegye.)
17-24

**Ne vegyen
Gimbalmot vagy Hármoniumot,
míg
Reményi Mihály
mű-hangszerész**

legujabb képes árjegyzékét
át nem olvasta, mely ingyen
és bérmentve küldetik

Budapestről
Király-utca, 44/I sz.

Jorgo János
órás gyári raktár Wien III/4. Rennweg Nr. 75 B

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olesó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindennemű zsebórába új rugó helyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékéből:

7787. sz. legolcsóbb legjobb strapaczióra nick.	
keltokban 36 órai járással	2 frt. 30
8039. sz. valódi ezüst pánczellánc 15 gr. 1 frt.	
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű	5
7988. sz. Ingaóra ütőművel 2 sulyal 130 cm.	
magas	11 50
7929. sz. Jó ébresztő óra	1 20
Szíveskedjék nevemre és házszámomra	75 B.
pontosan figyelni.	

Nincs többé tyukszem!

Ha tyukszemétől meg akar menekülni, úgy elegendő egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható

Denzinger féle „Viktória” tyukszem kenőcscele

a melylyel a legkeményebb tyukszemtől lehet megszabadulni.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér; 1 kor. 50 fillér beküldésénél bérmentve Kapható feltalálónál;

Denzinger Ármin, Ujvidék

Kapható minden gyógyszerárban és droguista üzletben.

**BRÁZAY KÁLMÁN
SŐSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.**

NAGY ÜVEG ÁRA - 2 KOR.
KIS ÜVEG ÁRA - 1 KOR

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerészegyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

$\frac{1}{2}$ palack 5 korona $\frac{1}{2}$ palack 2-60
10 palack rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Tapolczán.

POPPER GYULA fűszerkereskedésben;
nagybani eladás a vidék részére
SATTLER JÓZSEFNÉL Nagykanizsán.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST, VI., FONCIÉRE PALOTA

ajánlja dus raktárát szab. Kosinszky-féle „Egyszerűség” szénkénevezők, saját szabadalmu „Uránia” permetezők felnyitható szélkazánnal, kénporfúvók, szőlő-pinczegazdasági gépek és eszközökben. Amerikai juhnyíró-olló gép.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Utánnnyomás tilos
ALAPÍTÁTOT 1872.

© BIERSTEDT, X.A. DRESDEN.